

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՎՃՌԱԲԵԿ ԴԱՏԱՐԱՆԻ ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ
ՊԱԼԱՏԻ ՆԱԽԱԳԱՀ**

**Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ
ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԸՆԴԴԱՏՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՎԵՃԸ
ԼՈՒԾԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ**

«07» սեպտեմբերի 2023 թվական

ք. Երևան

ՀՀ վճռաբեկ դատարանի քաղաքացիական պալատի նախագահ Գ. Հակոբյանս, ուսումնասիրելով թիվ ԵԴ/44815/02/21 քաղաքացիական գործով ըստ Արամ Մանուկյանի դիմումի՝ Անդրանիկ Մանուկյանին անգործունակ ճանաչելու պահանջի մասին, Արարատի և Վայոց ձորի մարզերի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանի դատավոր Լ. Մկրտչյանի կողմից 17.08.2023 թվականին կայացված «Գործը ՀՀ վճռաբեկ դատարանի նախագահին ուղարկելու մասին» որոշումը,

Պ Ա Ր Զ Ե Ց Ի

Արամ Մանուկյանը 04.10.2021 թվականին դիմում է ներկայացրել Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարան՝ Անդրանիկ Մանուկյանին անգործունակ ճանաչելու պահանջի մասին:

Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանի դատավոր Գ. Մազմանյանը 15.10.2021 թվականին որոշում է կայացրել նշված դիմումը վարույթ ընդունելու և 14.12.2021 թվականին նախնական դատական նիստ հրավիրելու մասին:

Հետագայում՝ 26.06.2023 թվականին, Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության քաղաքացիական դատարանի դատավոր Գ. Մազմանյանը, ղեկավարվելով

ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 25-րդ հոդվածի 2-րդ մասով, որոշում է կայացրել գործն այլ դատարանի քննությանը հանձնելու մասին՝ պատճառաբանելով, որ այն վարույթ է ընդունվել ընդդատության կանոնների խախտմամբ, քանի որ դիմող Արամ Մանուկյանը հաշվառված բնակվում է Արարատի մարզի Դարակերտ գյուղի Բարեկամության փողոցի թիվ 14 տուն հասցեում, նույն հասցեում հաշվառված է նաև Անդրանիկ Մանուկյանը, իսկ իրավասու մարմինը Արարատի մարզի Դարակերտ համայնքի խնամակալության և հոգաբարձության մարմինն է, որպիսի հասցեները չեն մտնում Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության քաղաքացիական դատարանի դատական տարածքում:

Գործն ստացվել է Արարատի և Վայոց ձորի մարզերի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանում ու բաշխվել դատավոր Լ. Մկրտչյանին:

Արարատի և Վայոց ձորի մարզերի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանի դատավոր Լ. Մկրտչյանը, համաձայն չլինելով գործի տարածքային ընդդատությանը, 17.08.2023 թվականին որոշում է կայացրել «Գործը ՀՀ վճռաբեկ դատարանի նախագահին ուղարկելու մասին»՝ այն պատճառաբանությամբ, որ ՀՀ առողջապահության նախարարության «Հոգեկան առողջության պահպանման ազգային կենտրոն» ՓԲԸ-ի կողմից 30.07.2020 և 24.08.2021 թվականներին տրված տեղեկանքների համաձայն՝ Անդրանիկ Մանուկյանը նույն՝ «Հոգեկան առողջության պահպանման ազգային կենտրոն» ՓԲԸ-ում «Անձի օրգանական խանգարում, օրգանական ծագման կեղծ պսիխոպատիա» ախտորոշմամբ գտնվում է բուժման մեջ, ու դիմումը ներկայացվել է այն հոգեբուժական կազմակերպության գտնվելու վայրի դատարան, որտեղ դիմումը դատարան ներկայացնելու պահին բուժման մեջ է գտնվել այն քաղաքացին, ում անգործունակ ճանաչելու մասին պահանջով դիմումը ներկայացվել է:

Թիվ ԵԴ/44815/02/21 քաղաքացիական գործը ՀՀ վճռաբեկ դատարանում ստացվել է 01.09.2023 թվականին:

Մինչ թիվ ԵԴ/44815/02/21 քաղաքացիական գործի տարածքային ընդդատությունը որոշելը ցանկանում եմ արձանագրել հետևյալը.

ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 26-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ գործն ըստ տարածքային ընդդատության (...) ստացած դատարանը յոթնօրյա ժամկետում որոշում է կայացնում այն վարույթ ընդունելու կամ գործը **Վճռաբեկ դատարանի քաղաքացիական պալատի նախագահին** ուղարկելու մասին, եթե համաձայն չէ գործի տարածքային ընդդատությանը կամ ենթակայությանը:

Մինչդեռ տվյալ դեպքում Արարատի և Վայոց ձորի մարզերի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանի դատավոր Լ. Մկրտչյանը, համաձայն չլինելով գործի տարածքային ընդդատությանը, փոխարենը որոշում կայացնելու գործը **Վճռաբեկ դատարանի քաղաքացիական պալատի նախագահին** ուղարկելու մասին, 17.08.2023 թվականին որոշում է կայացրել «Գործը **ՀՀ վճռաբեկ դատարանի նախագահին** ուղարկելու մասին»:

Չնայած դրան՝ գտնում եմ, որ այնուամենայնիվ անհրաժեշտ է որոշել թիվ ԵԴ/44815/02/21 քաղաքացիական գործի տարածքային ընդդատությունը:

Այսպես՝

ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի երրորդ ենթաբաժնում ներառված 235-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ **դատարանը հատուկ վարույթներն իրականացնում է նույն օրենսգրքով նախատեսված գործի քննության ընդհանուր կանոնների համաձայն, այն հատուկ կանոնների պահպանմամբ, որոնք սահմանված են նույն ենթաբաժնի դրույթներով:**

ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի իրավակարգավորումներից բխում է, որ քաղաքացուն անգործունակ ճանաչելու գործի վարույթը ևս ենթակա է իրականացման հատուկ վարույթի կարգով:

Նույն ենթաբաժնում ներառված ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 249-րդ հոդվածի 3-րդ մասով սամանված է, որ քաղաքացուն անգործունակ կամ սահմանափակ գործունակ ճանաչելու վերաբերյալ դիմումը ներկայացվում է այդ քաղաքացու հաշվառման վայրի առաջին ատյանի դատարան, իսկ **եթե քաղաքացին բուժվում է հոգեբուժական կազմակերպությունում՝ հոգեբուժական կազմակերպության գտնվելու վայրի առաջին ատյանի դատարան:** Քաղաքացու դեմ, որը չունի հաշվառման վայր, դիմումը ներկայացվում է նրա հաշվառման կամ բնակության վերջին հայտնի վայրի կամ նրա գույքի գտնվելու վայրի առաջին ատյանի դատարան:

Վերը նշված նորմերի վերլուծությունից բխում է, որ դատարանը հատուկ վարույթներն իրականացնում է նույն օրենսգրքով նախատեսված գործի քննության ընդհանուր կանոնների համաձայն, եթե հատուկ կանոններ սահմանված չեն ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի երրորդ ենթաբաժնի դրույթներով: Տվյալ դեպքում ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի երրորդ ենթաբաժնի վերը նշված դրույթներով հատուկ կանոն է սահմանված այն մասին, որ եթե քաղաքացին բուժվում է հոգեբուժական կազմակերպությունում, ապա վերջինիս անգործունակ ճանաչելու վերաբերյալ դիմումը ներկայացվում է հոգեբուժական կազմակերպության գտնվելու վայրի առաջին ատյանի դատարան:

Սույն գործի փաստերի համաձայն՝ Արամ Մանուկյանը, 04.10.2021 թվականին **Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարան** դիմում ներկայացնելով Անդրանիկ Մանուկյանին անգործունակ ճանաչելու պահանջի մասին, դրան կից ներկայացրել է ՀՀ առողջապահության նախարարության «Հոգեկան առողջության պահպանման ազգային կենտրոն» ՓԲԸ-ի տնօրենի կողմից նաև 24.08.2021 թվականին տրված թիվ 486/21 և 07.09.2021 թվականին տրված թիվ 490/21 տեղեկանքներն այն մասին, որ Անդրանիկ Մանուկյանը 26.04.2021 թվականից առ այսօր գտնվում է ՀՀ առողջապահության նախարարության «Հոգեկան առողջության պահպանման ազգային կենտրոն» ՓԲԸ-ում՝ «Անձի օրգանական խանգարում, օրգանական ծագման կեղծ պսիխոպատիա» ախտորոշմամբ:

Միևնույն ժամանակ դիմումին կից ներկայացվել է նաև Արարատի մարզի Դարակերտ համայնքի ղեկավարի 21.05.2021 թվականի թիվ 231 տեղեկանքն այն մասին, որ Անդրանիկ Մանուկյանը մշտական հաշվառմամբ բնակվում է նույն համայնքի Բարեկամության փողոցի թիվ 14 հասցեում:

Նման պայմաններում գտնում եմ, որ Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության քաղաքացիական դատարանի դատավոր Գ. Մազմանյանը Արամ Մանուկյանի կողմից ներկայացված դիմումը վարույթ է ընդունել ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 249-րդ հոդվածի 3-րդ մասում նշված տարածքային ընդդատության կանոնների պահպանմամբ, քանի որ տվյալ դեպքում դիմումին կից ներկայացված են եղել այն ներկայացնելու պահին Անդրանիկ Մանուկյանի, ըստ էության՝ հոգեբուժական կազմակերպությունում բուժվելու փաստը հաստատող ապացույցներ, իսկ հոգեբուժական կազմակերպության գտնվելու վայրի առաջին ատյանի դատարանն է հանդիսացել Երևան քաղաքի ընդհանուր իրավասության քաղաքացիական դատարանը, ուստի Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանի դատավոր Գ. Մազմանյանը պարտավոր էր շարունակել գործի քննությունը:

Ինչ վերաբերում է Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության քաղաքացիական դատարանի դատավոր Գ. Մազմանյանի պատճառաբանությանն այն մասին, որ դիմող Արամ Մանուկյանը հաշվառված բնակվում է Արարատի մարզի Դարակերտ գյուղի Բարեկամության փողոցի թիվ 14 տուն հասցեում, նույն հասցեում հաշվառված է նաև Անդրանիկ Մանուկյանը, իսկ իրավասու մարմինը Արարատի մարզի Դարակերտ համայնքի խնամակալության և հոգաբարձության մարմինն է, որպիսի հասցեները չեն մտնում Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության քաղաքացիական դատարանի դատական տարածքում, ապա գտնում եմ, որ այն չէր կարող բավարար հիմք հանդիսանալ գործն այլ դատարանի քննությանը հանձնելու մասին որոշում կայացնելու համար, քանի որ սույն գործի տարածքային ընդդատության հարցը լուծելու համար տվյալ դեպքում էական են ոչ թե դիմողի կամ այն անձի, ում անգործունակ ճանաչելու մասին պահանջ է ներկայացվել, հաշվառման (բնակության վերջին հայտնի) վայրի վերաբերյալ հանգամանքները, այլ տվյալ անձի՝ հոգեբուժական կազմակերպությունում բուժվելու և այդ կազմակերպության գտնվելու վայրը:

Հիմք ընդունելով վերոգրյալը՝ գտնում եմ, որ թիվ ԵԴ/44815/02/21 քաղաքացիական գործով իրավասու դատարան է հանդիսանում Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության քաղաքացիական դատարանը, որի պայմաններում գործն ընդդատյա է Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության քաղաքացիական դատարանին:

Ղեկավարվելով ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 26-րդ հոդվածով՝

Ո Ր Ո Շ Ե Ց Ի

1. Թիվ ԵԴ/44815/02/21 քաղաքացիական գործն ընդդատյա է Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության քաղաքացիական դատարանին:
2. Սույն որոշումը և թիվ ԵԴ/44815/02/21 քաղաքացիական գործի նյութերն ուղարկել Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության քաղաքացիական դատարան:
3. Որոշման օրինակն ուղարկել Արարատի և Վայոց ձորի մարզերի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարան:

**ՀՀ վճռաբեկ դատարանի
քաղաքացիական պալատի նախագահ**

ԳՈՌ ՀԱԿՈՒՅԱՆ